

Fokus på jordfrugtbarhed hos Nørby Grøntsager

af Ninna Boesen

Ole Nørby driver Nørby Grøntsager på Stevn. Gården er 24 ha og har været drevet økologisk siden år 2000. Her dyrkes 50 forskellige grøntsager, som sælges i egen gårdbutik, via en abonnementsordning og til enkelte lokale aftagere. Gårdbutikken står for 70% af grøntsagssalget og kunderne kommer hovedsageligt fra de nærliggende større byer som Køge.

Abonnementsordning - alternativ afsætning

I år er Ole kommet med i en abonnementsordning i København. Kunderne betaler for 12 eller 24 uger på forhånd og får en kasse grøntsager om ugen. På denne måde får han indtægten allerede inden produkterne er leveret. Grøntsagskasserne består af de grøntsager som er i sæson. Ifølge Ole har det fungeret godt, og kunderne har været tilfredse, så det er helt sikkert noget, han vil fortsætte med.

Billede 1. Gårdbutikken hvor størstedelen af grøntsagerne bliver solgt.

Billede 2. Ole Nørby foran en flot afgrøde med rosenkål.

Fokus på jordfrugtbarhed

Øget jordfrugtbarhed er ifølge Ole nøglen til at undgå konventionel husdyrgødning. Sædskiftet bliver kørt efter et 6-8 marks-system, hvor der dyrkes grøntsager hver 6. til 8. år. Forfrugten til grøntsagerne er så vidt muligt en grøngødning i form af kløvergræs. De resterende marker dyrkes med korn og grøngødning. På grøntsagsmarken dyrker han flere forskellige grøntsager samtidig, hvilket gør det muligt at dyrke en bred variation af grøntsager og samtidig bevare et sundt sædskifte. Besætningen med 250 æglæggende høns leverer økologisk gødning til markerne. Desuden importeres havepark kompost, champost, kvægdybstrøelse og Binadan (pelleret hønsegødning).

Billede 3. Efterafgrødeblandingen Humus fra FRDK sået d. 1. august 2018.

Billede 4. Sprøjten som bruges til at bringe mælkesyrebakterier og gærsvampe ud på marken.

Han arbejder henimod at blive helt fri for konventionel gødning. Dette gør han bl.a. ved at have efterafgrøder på alle marker, så jorden aldrig står bar. Ole fortæller at frøblandingen Humus fra FRDK, som bl.a. består af boghvede, honningurt, fodervikke og olieræddike har givet gode resultater. Det var med netop denne blanding han vandt prisen for Årets Efterafgrøde i 2017. Som det ses på billede 3, står den også godt i år. Arterne i denne blanding er ikke vinterfaste, han iblander derfor som regel rajgræs for at opnå plantedække hele vinteren igennem. På denne måde kan han helt undvære at gøde grøntsagsmarken, uden at det går nævneværdigt udover udbytterne. Det er ambitionen helt at undvære kvægdyststrøelsen ved brug af grøngødningen og efterafgrøder.

Ole fortæller, hvordan forbedring af jordfrugtbarheden for ham er nøglen til helt at undgå import af gødning – her især konventionel gødning. Udover arbejdet med grøngødning og efterafgrøder, har han i år introduceret et nyt tiltag. I forbindelse med fræsning poder han med mælkesyrebakterier og gærsvampe – en såkaldt fladekompostering. Han gør dette i håb om at styre nedbrydningen af plantematerialet, så det opbygger mest muligt humus i jorden. Han opformerer selv svampe- og bakteriekulturen i en tank, hvor de fodres med melasse. Efter næsten 20 år med fokus på jordfrugtbarhed, havde han håbet på en større stigning i kulstofindholdet i jorden, end den han har oplevet. Han mistænker selv det høje indhold af bælgplanter i grøngødningen og efterafgrøderne for at være synderen. Han arbejder derfor på at introducere mere græs, som er kendt for at være bedre til at binde kulstof i jorden.

Billede 5. Ole med fingrene i den jord han mener er nøglen til en økologisk produktion uden konventionel gødning.

Billede 6. Ny-fræset mark i 3-4 cm dybde og ved en hastighed på 3 km/t. Marken bestod af mest græs, men også lidt kløver og mælkebøtter.

Pløjefri dyrkning

Ole arbejder meget for at undgå unødvendig jordbearbejdning og pløjer derfor ikke. Han mener at pløjning ødelægger jordstrukturen og har en negativ indvirkning på regnorme og mikroorganismer. I stedet fræser han jorden i 3-4 cm dybde. Kløvergræs og efterafgrøder fræses han en gang og efter 5-15 dage, afhængig af jordtemperatur og årstid, fræses eller harves der med fuld gennemskæring. Mange vil måske mene, at dette ikke er nok til at få ram på græsserne. Han fortæller selv, at det ikke har været noget problem for ham i år. Det skyldes muligvis det tørre vejr og kombinationen af fræsning og underskæring meget overfladisk, hvor rødderne bliver vendt op ovenpå jorden og udtørres. Han har også en jordgrube, som han løfter jorden med en gang om året.

Billede 7. Vindmøllen bagved en jordbærmærk, som er med til at forsyne gården med grøn energi.